

Vaalien supervuosi on alkanut

KATI HYNÖNEN

77 "Supervaalivuosi" on käynnistynyt. Vuosi alkoi Suomessa henkilövaaleilla eli presidentinvaaleilla. Erityisesti kaksi asiaa kiinnitti huomioni näissä vaaleissa.

Ensinnäkin huomionarvoista oli mielestäni se, että nykyisille lapsille ja nuorille presidentin synonyymi on ollut Niinistö, sillä he ovat eläneet lähes koko elämänsä Niinistön presidenttikausien aikana. Tämä hätkähdytti. Nykyiset seitsemäsluokkalaiset ovat olleet vain parin vuoden ikäisiä, kun Sauli Niinistö valittiin ensimmäistä kertaa (toisella vaalikierroksella) Suomen tasavallan 12. presidentiksi. Toisissa vaaleissahan ei tarvinnut mennä edes toiselle kierrokselle, vaan Niinistö (vieläpä valitsijayhdistyksen ehdokkaana) valittiin toiselle kaudelle heti ensimmäisellä kierroksella.

Oman elämäni aikana presidenttejä on ehtinyt olla jo viisi. Synnyin Kekkonen presidenttiaikana ja vaikka olinkin vasta alakoululainen Kekkonen erotessa tehtävästään, muistan yhdistäneeni presidenttiyden nimenomaan Kekkoseen. Alakoulun ensimmäisillä luokilla järjestämillani syntymäpäiväjuhilla päätin pitää tietokilpailun, ja yksi kysymyksistä oli "Milloin Urho Kaleva Kekkonen syntyi?". Nyt ihmettelen moista kysymystä, joka silloin tuntui ilmeisen ajankohtaiselta.

Tämän vuoden ensimmäiset vaalit on nyt kuitenkin käyty ja uusi presidentti aloittanut kautensa. Aktiiviset 7. luokan oppilaanikin ovat huomanneet presidentin vaihtumisen ja keskustelleet asiasta. He ovat ehtineet jo suunnitella luokassa olevan presidenttijulisteenkin päivitystä - täytyyhän presidentit saattaa ajan tasalle ja julisteseen lisätä 13. valokuva.

Toinen huomioni liittyy siihen, että nämä presidentinvaalit olivat ensimmäiset todelliset somevaalit eli ehdokkaat olivat monin tavoin esillä useilla sosiaalisen median kanavilla. Tällä pyrittiin käsittääkseni tavoittamaan entistä paremmin myös nuoremmat ikäluokat. Miten hyvin tämä realisoitui nuorten äänestysintoon, on mielenkiintoinen kysymys. Samalla tammikuussa Yle uutisoi, että TikTok

"Presidentinvaalit olivat ensimmäiset todelliset somevaalit."

on kiilannut iltapäivälehtien ohi nuorten tärkeimmäksi uutiskanavaksi.

Varsin hätkähdyttävä tieto. Luonnollisesti on hyvä, että nuoria innostetaan äänestämään ja seuraamaan uutisia, mutta kysymyksiä herättää se, minkälaista tietoa ja miten välitettyjä uutisia nämä sosiaalisen median kuplat meidän nuorillemme tarjoavat? Mitä he seuraavat ja mihin tietolähteisiin he luottavat? Tämä merkitsee meille opettajille (ja luonnollisesti myös vanhemmille) yhä suurempaa vastuuta keskustella nuorten kanssa erilaisista tietolähteistä, lähteiden luotettavuudesta, algoritmikriittisyydestä ja journalismista. Tähän aiheeseen tarjoaa työkaluja ensi kesän koulutuspäiväkin, jonka HYOL järjestää yhteistyössä Uutismedian liiton kanssa tiistaina 4.6. Helsingissä.

Koirien vaihtuessa presidentin asunnossa kissoiksi, toivotan toivotan ensimmäistä kertaa liiton puheenjohtajana teille kaikille hyvää alkanutta vuotta 2024. Katsette kohti aurinkoa, kesää ja europarlamenttivaaleja! ■

Kirjoittaja on HYOL ry:n puheenjohtaja.